

Sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*) a Hármas-Körösből

Halasi-Kovács Béla, Nyeste Krisztián

2016. október 28-án a békésszentandrás hallépcső haltani monitorozása során a Hármas-Körös békésszentandrás duzzasztójának alvizen (EOV X: 172867; EOY Y: 760534) 3 db (egy adult és kettő ivadék) sujtásos küsz került elő. A XIX. század végi és a XX. század eleji történeti adatok szerint a faj csak a folyó legfelső, erdélyi szakaszáról volt ismert. Az elmúlt 25 év során többen vizsgálták a Körösök magyarországi vízgyűjtőjét, melyek során mindössze egy alkalommal, 2012-ben a Sebes-Körös román határhoz közeli, körösszakáli szakaszáról került elő.

A sujtásos küsz megjelenése a Hármas-Körös alsó szakaszán a faj további terjedésének bizonyítéka. A 2013-ban megkezdett haltani monitorozás – a kaukázusi törpegébbel együtt – már két új faj jelenlétét igazolta a Hármas-Körös-

A védett sujtásos küsz egy adult példánya (Halasi-Kovács Béla felvétele)

ből, ami markánsan jelzi folyóink környezeti változásának gyorsuló ütemét.

Adatok a domolykó (*Squalius cephalus*), a réti csík (*Misgurnus fossilis*) és a tarka géb (*Proterorhinus semilunaris*) balatoni előfordulásához

Dukay Igor, Gál Blanka, Weiperth András

Az elmúlt évtizedekben végzett halfaunisztikai vizsgálatok a domolykó, a réti csík és a tarka géb számos előfordulását igazolták a Balatonnal kapcsolatban lévő víztestekből (befolyók, berkek), de magából a tóból nagyon kevés adattal rendelkezünk mindhárom fajról.

A Balaton északi oldalán 2016-ban kezdtük kutatni a befolyók torkolatának limnotikus élőhelyeit. 2016 októberében és novemberében az MTA Ökológiai Kutatóközpont Duna-kutató Intézet munkatársaiként több alkalommal halfaunisztikai felméréseket végeztünk a Burnót-patak Ábrahámhegy község belterületi és torkolati szakaszán (kezdőpont: N 46°48'40,69", E 17°34'14,35", végpont: N 46°48'50,39", E 17°34'11,34"), valamint a Balaton patak-torkolathoz közeli élőhelyein (kezdőpont: N 46°48'40,00", E 17°34'14,13", végpont: N 46°48'35,26", E 17°34'15,36"). Elektromos halászgép alkalmazásával folytatott vizsgálataink során a patakban és a tó torkolathoz közeli élőhelyeiről összesen 12 halfaj több korosztályát sikerült kimutatnunk. Az októberi mintavételek során a patak településen belüli betonozott medrében a 71-es út hídjáig még sikerült három halfaj ivadékaiból gyűjtenünk, de a novemberi mintavételek során csak a torkolat mélyebb, valamint vele közvetlen kapcsolatban lévő nádas területén tudtunk halakat fogni. A

Domolykó a Balatonból (Dukay Igor felvétele)

domolykó több korosztályának egyedeit novemberben már csak a torkolat mélyebb vizében és a Balatonban sikerült kimutatni. Ezzel egyidejűleg került elő a réticsík három egyede is a patak torkolatát szegélyező nádasban.

Eredményeink igazolják, hogy a jelentős mértékben átalakított mederszakaszok a kisvízfolyások hosszirányú átjárhatósága mellett a halak veremelési lehetőségeit is megszüntetik. A domolykó és a réti csík balatoni előfordulása a patak torkolati, valamint a tó litorális zónájában található élőhelyek fontosságára hívja fel a figyelmet. A tarka géb megjelenése pedig igazolja a faj terjedését a Balaton északi parti élőhelyein.